

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 15Α - 105 57 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 3236 547 - 210 3245 375 - 210 3221 316

Fax : 210 3221 314

www.doe.gr - email: secretariat@doe.gr

Απόφαση της 88^{ης} Γενικής Συνέλευσης Δ.Ο.Ε.

για τον προγραμματισμό και την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου

Με την Υπουργική Απόφαση της 18-1-2019 «Προγραμματισμός και αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων», το Υπουργείο Παιδείας έρχεται να υλοποιήσει (για το σχ. έτος 2019-2020) την πρόβλεψη της παρ. 7 του άρθρου 47 του ν. 4547/2018 «οι θεματικοί άξονες αναφοράς του προγραμματισμού και της αποτίμησης, καθώς και ο τύπος των σχετικών εκθέσεων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ι.Ε.Π.».

Είναι, όμως, εξίσου σαφές ότι όλα όσα θεσμοθετούνται με τον ν. 4547 σε σχέση με την αξιολόγηση των στελεχών της εκπαίδευσης διαλύουν την ψευδαίσθηση ότι η κατάργηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου θα σήμαινε και κατάργηση της αξιολόγησης – χειραγώγησης, αφού αυτό που φέρνουν δεν διαφέρει σε τίποτα απ' αυτήν. Αξιολογική-αριθμητική κατάταξη, χαρακτηρισμοί για τα στελέχη, όπως «μέτρια», «ανεπαρκή» και «ακατάλληλα», αξιολόγηση «βάση ανώνυμου ερωτηματολογίου», δυνατότητα ένστασης μόνο για βαθμολογία μικρότερη του 75 και συμμετοχή των αξιολογητών στο όργανο εξέτασης των ενστάσεων, δεν αφήνουν καμία αμφιβολία για το ότι και η αξιολόγηση στελεχών του ν. 4547 είναι χειραγώγηση και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να γίνει αποδεκτή από τον κλάδο. Γι' αυτό και υπάρχει ειλημμένη απόφαση για απεργία-αποχή από τη συγκεκριμένη διαδικασία των στελεχών που θα ενεργοποιηθεί την κατάλληλη χρονικά στιγμή.

Η έκδοση της Υπουργικής Απόφασης με την οποία καθορίζονται οι θεματικοί άξονες αναφοράς του προγραμματισμού και της αποτίμησης, καθώς και ο τύπος των σχετικών εκθέσεων εμπεριέχει το θετικό στοιχείο ότι δεν εισάγει χαρακτηριστικά ποσοτικών δεικτών που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε άμεση σύνδεση με μια διαδικασία αξιολογικής καταγραφής με χαρακτηριστικά χειραγώγησης και κατηγοριοποίησης των σχολικών μονάδων. Από εκεί κι έπειτα είναι οφθαλμοφανές ότι οι εκθέσεις που έχουν καθαρά

ποιοτικά χαρακτηριστικά (εκτός από τα σημεία του παραρτήματος ΙΙΙ που αναφέρονται στα σχέδια δράσης), είναι σε πολλά σημεία βερμπαλιστικές και ανούσια «απαιτητικές», δεν αποτυπώνουν εύστοχα τις ανάγκες προγραμματισμού και ανατροφοδότησης του σοβαρότατου έργου που επιτελούν οι εκπαιδευτικοί στις σχολικές μονάδες κάτι που μεταφράζεται σε απομάκρυνση από την ουσία και, με βάση την πικρή εμπειρία του παρελθόντος, εμπεριέχει τον κίνδυνο να βρεθούν και πάλι οι εκπαιδευτικοί στο στόχαστρο για όλες τις κακοδαιμονίες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η πρόβλεψη του νόμου για την έκδοση Υπουργικής Απόφασης είναι, εξ αρχής, προβληματική αφού αφήνει στη διακριτική ευχέρεια και στην πιθανή αλλαγή πολιτικής βούλησης περί της στόχευσης στο ζήτημα της αξιολόγησης, της εκάστοτε κυβέρνησης ή του Υπουργού Παιδείας τον καθορισμό των, πολύ ουσιαστικών, στοιχείων για τη διαδικασία προγραμματισμού – αποτίμησης, των αξόνων και των εκθέσεων. Γι' αυτό και θεωρούμε ότι, πέρα από τα σημεία της Υπουργικής Απόφασης που χρειάζονται αλλαγές, θα πρέπει άμεσα να τροποποιηθεί το άρθρο 47 του ν. 4547 και να συμπεριλάβει τόσο τους άξονες όσο και τον τύπο των εκθέσεων, έπειτα από αναλυτική συζήτηση με τις εκπαιδευτικές ομοσπονδίες, ώστε να κινείται πλήρως στην κατεύθυνση της ενίσχυσης και ανατροφοδότησης του παιδαγωγικού έργου και να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος σύνδεσης της διαδικασίας προγραμματισμού – αποτίμησης με μια νέα αξιολόγηση – χειραγώγηση.

Με δεδομένο το γεγονός ότι η διαδικασία αφορά το επόμενο σχολικό έτος 2019-2020, το Δ.Σ. της Δ.Ο.Ε. καλεί την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου να αναθεωρήσει δύο ακόμη σημεία του άρθρου 47 ν. 4547/2018.

Συγκεκριμένα, η αναφορά στην παράγραφο 3 «...λαμβάνοντας υπόψη του και τις απόψεις του σχολικού συμβουλίου για θέματα που εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του...» ενέχει τον κίνδυνο παρερμηνειών στο πλαίσιο λειτουργίας του σχολικού συμβουλίου και να εκληφθεί, κακώς, ότι το σχολικό συμβούλιο έχει τη δυνατότητα έστω και έμμεσης εμπλοκής στο παιδαγωγικό έργο της σχολικής μονάδας. Θεωρούμε ότι είναι απαραίτητο το σημείο αυτό να τροποποιηθεί ώστε να διασαφηνιστεί ότι δεν θα υπάρχει καμία εμπλοκή του σχολικού συμβουλίου στο παιδαγωγικό έργο της σχολικής μονάδας.

Στην παράγραφο 4, ο ρόλος του συντονιστή εκπαιδευτικού έργου φαίνεται να είναι εξαιρετικά ισχυρός σε σχέση με αυτόν του συλλόγου διδασκόντων αφού οι παρατηρήσεις που διατυπώνει, δίνεται η αίσθηση ότι υποχρεωτικά λαμβάνονται υπόψη από τις σχολικές μονάδες τόσο στον προγραμματισμό όσο και στην αποτίμηση. Στο σημείο θα πρέπει να

υπάρξει τροποποίηση με την οποία να διασφαλίζεται ότι η τελική απόφαση, τόσο για τον προγραμματισμό όσο και για την αποτίμηση, ανήκει αποκλειστικά στον σύλλογο διδασκόντων ώστε να μην τίθεται θέμα παρέμβασης από μονοπρόσωπο όργανο στην πολύ σημαντική εργασία που επιτελεί ο σύλλογος κάτι που θα παρέπεμπε σε διαδικασίες αξιολόγησης – χειραγώγησης.

Η Διδασκαλική Ομοσπονδία μέσα από αποφάσεις Γενικών της Συνελεύσεων καθώς και του Διοικητικού Συμβουλίου της έχει, με συνέπεια και υπευθυνότητα, εκφράσει τις θέσεις του κλάδου των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την αξιολόγηση, τον προγραμματισμό και την αξιολογική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου.

Ο όρος «αξιολόγηση» δεν έχει για τη Δ.Ο.Ε. καμία σύνδεση με την ατομική αξιολόγηση - κατηγοριοποίηση των εκπαιδευτικών, καμία σύνδεση με τη μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξη, δεν υπάρχει κανένα θέμα ατομικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, καμίας αξιολόγησης με ποσοτικά κριτήρια!

Ως Δ.Ο.Ε. θεωρούμε τον προγραμματισμό - αξιολογική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας ως μια ανατροφοδοτική, γνήσια παιδαγωγική διαδικασία ουσιαστικής αποτίμησης τόσο του εκπαιδευτικού έργου, μιας αποτίμησης από τα «κάτω» που θα πραγματοποιείται από τους εκπαιδευτικούς συλλογικά και όχι από μονοπρόσωπα όργανα και θα έχει ως στόχο την ανίχνευση των προβλημάτων και το σχεδιασμό των αναγκαίων παρεμβάσεων στην κατεύθυνση της ουσιαστικής ενίσχυσης της εκπαιδευτικής – παιδαγωγικής διαδικασίας και του δημόσιου σχολείου.

Η προσπάθεια αποτίμησης του παιδαγωγικού έργου με καθαρά ποσοτικά κριτήρια καθιστά την όλη προσπάθεια μεθοδολογικά έωλη και προβληματική.

Είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι σε όλα τα νομοθετήματα που ως στόχο είχαν, έχουν ή και πρόκειται να έχουν, όχι την αξιολόγηση – αποτίμηση του συνόλου του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου αλλά τη χειραγώγηση, μισθολογική καθήλωση και πιθανότατα απόλυση εκπαιδευτικών (βλ. Νόμοι 2525/97, 3205/04, 3848/10, 4024/11, ΠΔ 152/13).

Δεν μπορεί σε καμία περίπτωση η αξιολογική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου να αποτελεί εργαλείο πειθαρχικού ελέγχου και επιβολής κυρώσεων. Το προϊόν της δεν μπορεί και δεν πρέπει να συνδέεται με τη μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξή των εκπαιδευτικών. Για να λειτουργήσει πραγματικά ένα σύστημα αξιολόγησης θα πρέπει να στηθεί μέσα από συνεργασίες που θα έχουν ξεκάθαρα παιδαγωγική και μόνο στόχευση.

Ο προγραμματισμός - αξιολογική αποτίμηση αποτελεί συστατικό στοιχείο κάθε ολοκληρωμένης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Μιας διαδικασίας που αναλύει την υφιστάμενη

κατάσταση, θέτει στόχους σε επίπεδο συλλόγου διδασκόντων, προγραμματίζει δράσεις και ενέργειες, τις εφαρμόζει στην πράξη και στο τέλος διαπιστώνει τον βαθμό εκπλήρωσης των προγραμματισμένων στόχων καθώς και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν.

Ο προγραμματισμός - αξιολογική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου θα πρέπει να γίνεται στο πλαίσιο ενός ενιαίου συστήματος αλληλοϋποστηριζόμενων και αλληλοεξαρτώμενων διαδικασιών με αποκλειστικό στόχο τη βελτίωση-ενίσχυση του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου. Η αξιολογική, αυτή, αποτίμηση πρέπει να είναι δημοκρατική, αντικειμενική, σαφής, να εμπνέει εμπιστοσύνη και να μην αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο σύνδεσής της με την κατηγοριοποίηση (και ανάλογα με αυτήν οικονομική στήριξη) των σχολικών μονάδων ούτε και με τη μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξη των εκπαιδευτικών.

Η διαδικασία του προγραμματισμού - αξιολογικής αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου πρέπει να είναι διαρκής στο πλαίσιο του Συλλόγου Διδασκόντων. Παράλληλα και ταυτόχρονα με τη διαδικασία αξιολογικής αποτίμησης θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σταθερό σύστημα στήριξης, ενίσχυσης, επιμόρφωσης (η οποία μετά την κατάργηση της μετεκπαίδευσης, την παύση χορήγησης εκπαιδευτικών αδειών αλλά και το σταμάτημα κάθε κεντρικά σχεδιασμένης επιμορφωτικής δράσης απουσιάζει παντελώς), επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών στην κατεύθυνση της υποστήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και του ίδιου του εκπαιδευτικού.

Θα πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους ότι για να εφαρμοστεί και ιδιαίτερα να πετύχει ένα σύστημα αξιολογικής αποτίμησης πρέπει να συζητηθεί ενδελεχώς και να τύχει της αποδοχής από το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Σύμφωνα και με τις ήδη ψηφισμένες θέσεις του κλάδου, υπάρχουν τρεις βασικές προϋποθέσεις για την αποδοχή της αξιολογικής αποτίμησης:

- Η αποδοχή των εμπλεκόμενων για όσα περιλαμβάνει ως περιεχόμενο ο θεσμός αυτός. Δίχως αυτήν δεν γίνεται η αποτίμηση.
- Είναι απαραίτητο να καταστεί σαφές, ότι από το προϊόν της διαδικασίας αποτίμησης προκύπτει όφελος, κέρδος, ποιότητα και αναβάθμιση της ίδιας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Η αποτίμηση είναι υπόθεση εσωτερική και αφορά τους εκπαιδευτικούς που είναι μέσα στα σχολεία, αφορά τη διαδικασία της εκπαίδευσης που λειτουργεί μέσα στις σχολικές μονάδες.

Σε επίπεδο σχολικής μονάδας κυρίαρχος πρέπει να είναι ο ρόλος του Συλλόγου Διδασκόντων, στο πλαίσιο τακτικών συνεδριάσεων προγραμματισμού, αποτίμησης και βελτίωσης του συνολικού εκπαιδευτικού έργου καθώς και καλύτερης οργάνωσης των διοικητικών και μη διαδικασιών, σε μια συνολική αξιολογική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιείται εντός της, με στόχο την ανίχνευση των προβλημάτων και το σχεδιασμό των αναγκαίων παρεμβάσεων στην κατεύθυνση ανατροφοδότησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ανάπτυξης πνεύματος συνεργασίας και αλληλεγγύης με ευθεία αντανάκλαση στη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου. Ο Σύλλογος Διδασκόντων είναι αυτός που θέτει τις προτεραιότητες και τα κριτήρια που λειτουργικά θα ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες της σχολικής μονάδας.

Είναι αυτονόητο ότι σκοπός και στόχος των παρεμβάσεων και κυρίως της τελικής αποτίμησης είναι η αντιμετώπιση αδυναμιών, λαθών και προβλημάτων που μειώνουν την ποιότητα της εκπαίδευσης, στην κατεύθυνση της δέσμευσης και υποχρέωσης της πολιτείας να δώσει λύσεις στα προβλήματα που διαπιστώνονται.

Επιβεβαιώνονται οι ψηφισμένες θέσεις του κλάδου, ότι:

- Είμαστε υπέρ ενός συστήματος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, που θα έχει ως στόχο την αναβάθμιση της εκπαίδευσης, που θα αναγάγει τη σχολική μονάδα σε κύτταρο δημιουργίας και προσφοράς στους μαθητές.
- Η αξιολογική αποτίμηση που προτείνουμε ως Διδασκαλική Ομοσπονδία έχει ως στόχο τη βελτίωση και αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου, την ενίσχυση και ενθάρρυνση του εκπαιδευτικού και τη στήριξή του. **Είναι μια διαδικασία διαρκούς ανατροφοδότησης που μπορεί να συντελεστεί με την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και αλληλεγγύης.**

Απαιτούμε:

- την άμεση τροποποίηση του άρθρου 47 του ν. 4547 ώστε να συμπεριλάβει τόσο τους άξονες όσο και τον τύπο των εκθέσεων (και να μην είναι αντικείμενο υπουργικής απόφασης), έπειτα από αναλυτική συζήτηση με τις εκπαιδευτικές ομοσπονδίες, ώστε να κινείται πλήρως στην κατεύθυνση της ενίσχυσης και ανατροφοδότησης του παιδαγωγικού έργου και να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος σύνδεσης της διαδικασίας προγραμματισμού – αποτίμησης με μια νέα αξιολόγηση – χειραγώγηση.
- να διασαφηνιστεί ότι δεν θα υπάρχει εμπλοκή του σχολικού συμβουλίου στο παιδαγωγικό έργο της σχολικής μονάδας.

- αποσαφήνιση και τροποποίηση, όπου χρειαστεί, των όσων προβλέπει η Υπουργική Απόφαση σε σχέση με τον ρόλο του συντονιστή εκπαιδευτικού έργου, με την οποία να διασφαλίζεται ότι η τελική απόφαση, τόσο για τον προγραμματισμό όσο και για την αποτίμηση, ανήκει στο σύλλογο διδασκόντων ώστε να μην τίθεται θέμα παρέμβασης από μονοπρόσωπο όργανο στην πολύ σημαντική εργασία που επιτελεί ο σύλλογος κάτι που θα παρέπεμπε σε διαδικασίες αξιολόγησης – χειραγώγησης.

Οι αντιπρόσωποι στην 88^η Γ.Σ. της Δ.Ο.Ε.